

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.200/2024/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2025. március 6. napján tartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t :

A rongálás vétsége miatt terhelt ellen indult büntetőügyben – a védő másodfellebbezését elbírálva – a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2024. március 21. napján meghozott 2.Bf.723/2023/6. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat megrovásban részesíti.

Kötelezi a vádlottat, hogy az ítéltábla határozatának kézbesítésétől számított 15 napon belül kártérítés címén fizessen meg 72.100,- (hetvenkétezer-száz) forintot sértett magánfél (cím) részére, valamint az állam felhívására 18.000,- (tizennyolcezer) forint eljárási illetéket.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A Szigetszentmiklósi Járásbíróság (a továbbiakban: járásbíróság) a 2023. október 16-án kihirdetett 6.B.14/2023/25. számú ítéletében vádlottat az ellene rongálás vétsége [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette. A bűnjelként kezelt DVD lefoglalását megszüntette, és elrendelte az iratok között történő kezelését, továbbá az eljárás során felmerült 87.400,- forint büntügyi költség viselését az államra terhelte.

[2] Az elsőfokú ítélet ellen az ügyészség által bejelentett fellebbezést elbíráló Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság (a továbbiakban: törvényszék) a 2024. március 21-én kihirdetett 2.Bf.723/2023/6. számú ítéletével a járásbíróság ítéletét megváltoztatta, és vádlottat bűnösnek mondta ki közvetett tettesként elkövetett rongálás vétségében [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], és a vádlottat 1 évre próbára bocsátotta. Megállapította, hogy a bűnjelre vonatkozó rendelkezés 2 darab DVD lemezt érint. Kötelezte a vádlottat az elsőfokú eljárásban felmerült 87.400,- forint megfizetésére.

[3] A másodfokú ítélet ellen a védő jelentett be felmentés célzó fellebbezést.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli főügyészség) a felterjesztett ügyirattal együtt megküldött átiratában a védői fellebbezést egyéb okból értékelte alaposnak.

[5] Rámutatott arra, hogy az elsőfokon felmentett vádlottat törvényszék elítélte, és a védelmi fellebbezés a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 615. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti ellentétes döntést sérelmezi, ennek folytán a harmadfokú bírósági eljárás lehetősége megnyílt.

[6] Álláspontja szerint a járásbíróság és a törvényszék eljárása perrendszerű volt, hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút vagy relatív szabálysértést nem vétettek.

[7] Egyetértett azzal, hogy az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságban szenvedett, amelyet a törvényszék a járásbíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján kiküszöbölt, ennek eredményeként kiegészített tényállás már irathú, mentes a logikai hibáktól és hiányosságoktól, így azt a harmadfokú bírósági eljárásban irányadónak kell tekinteni. E körben a fellebbviteli főügyészség mindössze azt kifogásolta, hogy a törvényszék a részbeni megalapozatlanság kiküszöbölésével egyidejűleg a tényállásban tüntette fel a joghatályos magánindítvány előterjesztését. Márpedig a Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának a „határozatszerkesztés” tárgykörben 2014. évben végzett elemzés megállapításairól szóló 2013. El.II.JGY.1.I-2. számú összefoglaló véleményének 6. számú mellékletét képező, az elsőfokú büntető ügydöntő határozatok szerkesztésének elveire és gyakorlatára vonatkozó szerkesztési segédlet I. pontja szerint a sértett magánindítványára és annak joghatályos voltára a vádra történő utalást tartalmazó részben kell kitérni. Ezért e jelen ügyben is mellőzni kell a tényállásból a joghatályos magánindítvány előterjesztésének tényére utalást, és azt a vádra utalást tartalmazó részben indokolt megjelölni.

[8] Érvelése szerint a törvényszék a megalapozottá tett tényállásból okszerűen vont következtetést a vádlott bűnösségére, a bűncselekmény minősítése megfelel a büntető anyagi jogi szabályoknak.

[9] A törvényszék által kifejtett jogi indokolást is helytállónak értékelte. A dolog megsemmisítésével az azon fennálló tulajdonjog is megszűnik, amely osztatlan közös tulajdon esetén a tulajdonostárs tulajdoni hányadát is érinti. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:78. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a tulajdonostársak egyhangú határozata szükséges az egész dolog feletti tulajdonjog átruházásához. Erre figyelemmel a tulajdonjog tárgyának megsemmisítéséről, amely szintén a tulajdonostársak tulajdonjogának megszűnésével jár, egyetlen tulajdonostárs nem dönthet, ahhoz mindegyik tulajdonostárs szavazata szükséges. Ezáltal a dolognak az egyik tulajdonostárs által a másik tulajdonostárs hozzájárulása nélkül történő megsemmisítése jogellenesnek minősül.

[10] A fellebbviteli főügyészség részletesen idézte a Fővárosi Ítéltábla a Bhar.197/2015/5. számú ítéletének indokolásában foglalt megállapításokat, amely ügyben a bíróság ugyancsak akként foglalt állást, hogy az osztatlan közös tulajdonban lévő ingatlanra a tulajdonostárs által megvalósított, 50.000,- forintot meghaladó szándékos károkozás megvalósítja a rongálás bűncselekményét. E határozat indokolása szerint évtizedek óta egységes a joggyakorlat abban, hogy közös tulajdon esetén is megállapítható a tulajdonostárs sérelmére a vagyon elleni bűncselekmény [BJD 1469.]. A kérdéses ügyben az elkövetéskor az ingatlan a vádlott és a sértett osztatlan közös tulajdonában állt. Ez pedig a Fővárosi Ítéltábla szerint azt jelenti, hogy a dolognak két tulajdonosa volt, és köztük nem a dolog, hanem az afeletti jog oszlott meg egyenlő arányban. E tulajdonjogot a bíróság használatot megosztó (egyezséget jóváhagyó) végzése nyilvánvalóan nem érintette, hiszen nem a közös tulajdon megszüntetéséről határozott. A használat megosztásával az ingatlan a vádbeli cselekménnyel érintett része közös használatba került, de a tulajdonjog az egész ingatlanhoz igazodóan, változatlanul 50-50%-os arányban a vádlottat és a sértettet illette. Ezért a szándékos károkozás az ingatlanban nem csak a vádlott, hanem a sértett vagyoni jogát is sértette, azaz a vádlott bűncselekményt valósított meg. Felelőssége a teljes kárérték feléhez igazodik.

[11] Úgy ítélte meg, hogy a törvényszék jelen ügyben is helyesen állapította meg az okozott kár összegszerűségét a vádlott és a sértett 50-50%-os tulajdoni hányadához igazodóan, és törvényesen minősítette az elkövetett cselekményt kisebb kárt okozó rongálás vétségének. A minősítésnél az elkövetői alakzattal (közvetett tettes) is egyetértett, utalva arra, hogy a betonlap szétverését ténylegesen megvalósító személy a cselekményt annak tudatában követte el, hogy azzal a tulajdonos jogszerűen bízta meg; tehát a vádlott a rongálási cselekményt tévedésben lévő személy felhasználásával követte el.

[12] Meglátása szerint a törvényszék a büntetéskiszabás során értékelhető tényezőket hiánytalanul sorolta fel, a próbára bocsátás alkalmazása a Btk. 79. §-ában foglalt büntetési céloknak és a Btk. 80. § (1) meghatározott büntetéskiszabási elveknek megfelel, az intézkedés tartama is igazodik az enyhítő körülmények számához és nyomatékához, annak mérséklésére nincs ok.

[13] Kérte figyelembe venni, hogy a sértett a nyomozás során tanúként történt kihallgatásakor azt nyilatkozta, hogy a polgári jogi igényét érvényesíteni kívánja 225.000,- forint összegben. A Be. 355. § (1) bekezdése értelmében a sértett a polgári jogi igény érvényesítésének szándékát a vádemelés előtt is bejelentheti. A Be. 355. § (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés szerint továbbított bejelentést úgy kell tekinteni, mintha a polgári jogi

igényt az eljáró bíróságnál terjesztették volna elő. A Be. 571. § (2) bekezdése szerint, ha a bíróság az ítéletében megállapítja a bűncselekménnyel okozott kár vagy vagyoni hátrány összegét, illetve a bűncselekmény elkövetési értékét, ezen összeg mértékéig az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben el kell bírálni. Az irányadó tényállás szerint a vádlott terhére rótt cselekménnyel a sértettnek okozott kár összege 72.100,- forint volt, ezen összeg mértékéig a polgári jogi igény elbírálása kötelező.

[14] Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság (a továbbiakban: ítéltábla) a másodfokú ítéletet változtassa meg, a sértett által előterjesztett polgári jogi igényt 72.100,- forint volt összeg mértékéig érdemben bírálja el, az ezt meghaladó részében a Be. 560. § (1) bekezdés l) pontja alapján érvényesítését utasítsa egyéb törvényes útra, egyebekben a törvényszék ítéletet hagyja helyben.

[15] A védő fellebbezése írásos indokolásában elsőként arra mutatott rá, hogy a törvényszék a polgári jog területére lépett, amikor a Ptk. 5:74. §-ában és 5:80. §-ában foglalt rendelkezések alapján a polgári jogi károkozás fogalmi elemeit elemezte, majd arra a megállapításra jutott, hogy a közös tulajdon másik tulajdonostársat illető tulajdoni hányada idegen dolognak minősül, ezért ezen rész tekintetében megvalósítható a rongálás. E jogi érvelést hibásnak, ezzel összefüggésben a másodfokú ítéletet jogszabálysértőnek és megalapozatlannak értékelte.

[16] Nem vitatta a törvényszék megállapítását, miszerint a közös tulajdonban álló vagyontárgy megsemmisítése esetén megszűnik a közös tulajdon; és egyik tulajdonostárs joga sem terjedhet odáig, hogy más személynek a dolgon fennálló tulajdonjogát megszüntesse, vagyis az egész dologról egyedül rendelkezzen, azt megsemmisítse. Ugyanakkor a védő szerint a közös tulajdonban álló dolog megsemmisítésének vagy megrongálásának kizárólag polgári jogi következményei lehetnek, mivel polgári jogi megtérítési igényt keletkeztet a kárt elszenvedő tulajdonostárs részére, de semmiképpen nem eredményezhet büntetőjogi következményeket, a rongálás bűncselekményének megállapítását.

[17] Kiemelte, hogy a rongálás törvényi tényállásának meghatározó eleme az elkövetés tárgya, az idegen dolog, amely valójában azt jelenti, hogy ahhoz az elkövetőnek tulajdonjogi szempontból semmi köze nincs, tehát az más természetes vagy jogi személy tulajdonában áll.

[18] A polgári jog szabályai szerint osztatlan közös tulajdon esetében több tulajdonosa van egy dolognak (pl. ingatlannak), és annak minden egyes része olyan arányban oszlik meg a tulajdonostársak között, amilyen arányban a tulajdonjoguk fennáll. Ebből következően minden egyes rész közös tulajdonban áll, azaz közös tulajdon a dolog minden részén fennáll, így annak semmilyen része nem tekinthető tulajdonostársak számára idegennek. Tehát nem arról van szó, hogy minden egyes rész egyik fele az egyik tulajdonos, másik fele pedig a másik tulajdonos kizárólagos tulajdonában áll.

[19] Megítélése szerint téves a törvényszék és az ügyészség koncepciója, amely szerint a betontalpak a beépítéssel a közös tulajdonban álló ingatlan részeivé váltak, és a vádlott cselekménye a közös ingatlan megrongálásának minősül. Az alkotórészek megsemmisítése

nem szüntette meg a sértett tulajdonjogát, az továbbra is fennáll az ingatlan vonatkozásában, a vádlott az legfeljebb a polgári jog szabályai szerint tartozik felelősséggel.

[20] A védő álláspontja szerint a jogalkalmazói gyakorlat nem vezethet a szigorúan meghatározott tényállási elem, az idegen dolog jogi fogalmának fellazításához, különösen nem a polgári jogi szabályok hibás értelmezése alapján. E körben kérte a Győri Ítéltábla ügyszámú1. számú határozatában foglalt jogértelmezés figyelembe vételét.

[21] Hangsúlyozta, hogy a védence és a sértett között nem volt a közös ingatlan kapcsán olyan megállapodás, amely kijelölné a közös és a kizárólagos használatban lévő részeket, ezért az ingatlanra tisztán az osztatlan közös tulajdon szabályai irányadók. Ennek folytán jelen ügyben sem a BH 2002.85. számon közzétett eseti döntésben, sem a Fővárosi Ítéltábla Bhar.197/2015/5. számú határozatban foglaltak nem irányadók, utóbbi ügyben ugyanis polgári bíróság egyezséget jóváhagyó végzése rendelkezett a kizárólagos és a közös használatban álló részekről, azaz ott osztott használatról volt szó.

[22] Csatolta továbbá a Veszprémi Törvényszék Sajtóosztálya által 2018. január 29-én egy konkrét büntetőügy kapcsán kiadott sajtóközleményt, amely szerint rongálást nem lehet közös tulajdonra elkövetni.

[23] A nyilvános ülésen előadott perbeszédében a fellebbviteli főügyész képviselője arra hivatkozott, hogy a közös tulajdon tárgyára – a tulajdoni hányad arányában – valamennyi tulajdonostárs tulajdonjoga kiterjed, és egyetlen tulajdonostárs sem jogosult a közös tulajdon tárgyával kapcsolatban olyan magatartást tanúsítani, amely a dolog megsemmisülését eredményezheti, ugyanis ebben az esetben mindegyik tulajdonostárs tulajdonjoga megszűnik. Büntetőjogi szempontból irrelevánsnak tartotta, hogy a közös tulajdon tárgya kapcsán osztott-e vagy sem a használat.

[24] Fenntartotta, hogy a tulajdonostárs számára a közös tulajdon tárgyának a másik tulajdonostársat illető hányada idegen dolognak minősül, ezért annak megsemmisítése nem csak a polgári jog szabályaiba ütközik, hanem kimeríti a rongálás törvényi tényállását is.

[25] Hangsúlyozta, hogy az osztatlan közös tulajdon rendszerint az ingatlan alkotórészévé vált dolgokat jellemzi, de fennállhat ingó dolgokon is. Márpedig, ha a tulajdonostárs az ingó dolog felét megsemmisíti, akkor a dolog használhatatlanná válik a többi tulajdonostárs számára is.

[26] Mindezek okán – álláspontja szerint – a törvényszék helyesen állapította meg, hogy az elkövetés tárgya azon tulajdoni hányad erejéig, amely a sértett tulajdonostársat illeti meg, az elkövető számára idegen dolog.

[27] A védő a nyilvános ülésen előadott védőbeszédében azt fejtette ki, hogy a közös tulajdon esetén igenis van jelentősége annak, hogy a használat megosztott-e vagy sem, és a törvényszék éppen olyan ítéltábla határozatra alapította a döntését, amelyben a használat

osztott volt. Továbbra is a Győri Ítéltábla álláspontjával értett egyet, miszerint a dolog minden egyes része, „atomja” közös tulajdonban van, tehát nincs idegen dolog. Ennek definíciója nem bővíthető polgári jogi kategóriák alapján, ha ugyanis a jogalkotó szándéka az lenne, hogy a rongálás közös tulajdonban álló dologra is elkövethető legyen, akkor ennek megfelelően szabályozná a törvényi tényállást.

[28] Tehát a védő fenntartotta, hogy a rongálás az osztatlan közös tulajdon tárgyát képező dologra – szemben a törvényszék és a vádhatóság álláspontjával – nem követhető el.

[29] A védő felmentést célzó fellebbezése nem vezetett eredményre, a fellebbviteli főügyészség indítványa alapos.

[30] A Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontjának I. fordulata alapján a harmadfokú eljárás lefolytatásának törvényes feltételei fennálltak, ugyanis a másodfokon eljáró törvényszék a járásbírósággal ellentétes döntést hozott, amikor az első fokon felmentett vádlott bűnösségét állapította meg.

[31] A harmadfokú eljárásban az ítéltáblának a Be. 618. § (1) bekezdés a) pontjának aa) és ab) alpontjai szerint felül kellett bírálnia a másodfokú ítéletnek a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, illetve azon rendelkezését, részét, amelyet a járásbíróság ítéletének a sérelmezett döntéssel összefüggő felülbírlata eredményezett.

[32] A Be. 618. § (1) bekezdés b) pontja alapján az első- és másodfokú bírósági eljárást egyaránt felül kellett bírálni.

[33] Az ítéltáblának vizsgálnia kellett, hogy fennállnak-e a járásbíróság és a törvényszék ítéletének a Be. 625. § (1) bekezdés szerinti hatályon kívül helyezésének és a büntetőeljárás megszüntetésének a feltételei, továbbá történt-e az első- vagy a másodfokú bírósági eljárásban olyan a Be. 608. (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértés, amely – a megvalósulás bírósági szintjétől függően (elsőfok vagy másodfok) – a Be. 625. § (2) és (3) bekezdései alapján a törvényszék vagy a járásbíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, egyben az abszolút eljárási szabálysértést megvalósító bíróság új eljárásra utasítását indokolja.

[34] Az ítéltábla az ügyiratok tartalma alapján nem észlelt olyan okot, amely a büntetőeljárás megszüntetését indokolná: a vádlott büntethetősége nem szűnt meg, a cselekmény jogerős elbírálására, a vád elejtésére nem került sor, a vád benyújtására jogosult ügyészség vádirata tartalmazza a Be. 422. § (1) bekezdésében írt törvényes elemeket, így a vád érdemi elbírálásra alkalmas volt [Be. 567. § (1) bekezdés a)-c) pont, (2) bekezdés d) pont, 607. § (1) bekezdés, 625. § (1) bekezdés].

[35] Az első- és másodfokú eljárásban nem történt a Be. 608. § (1) bekezdésében felsorolt eljárási szabálysértés: a járásbíróság és a törvényszék az ügy elbírálására hatáskörrel, illetékességgel rendelkeztek, törvényesen voltak megalakítva, az ügy első- és másodfokon

történt elbírálásában kizárt bíró nem vett részt, nem került sor tárgyalásnak vagy nyilvános ülésnek olyan személy távollétében történő megtartására, akinek a törvény szerint jelen kellett volna lennie, továbbá a járásbíró és a törvényszék ítéletének indokolása a rendelkező résszel egyező [Be. 608. § (1) bekezdés a-d), f) pont, Be. 625. § (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés].

[36] A Be. 619. § (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletét meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan.

[37] A törvényszék a másodfokú bírósági eljárásban okszerűen helyezkedett arra az álláspontra, hogy a járásbíró ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontjában írt okból részben megalapozatlan, mivel az elkövetők tudattartalma és a sértetnek okozott kár pontos összege tekintetében hiányos.

[38] Az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölése nem csak joga, de kötelessége is a felülbírálat során eljáró másodfokú bíróságnak, ezért jelen ügyben is törvényesen járt el a törvényszék, amikor a járásbíró ítéletének részbeni megalapozatlanságát a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ügyiratok tartalma alapján és ténybeli következtetés útján a tényállás kiegészítésével kiküszöbölte.

[39] A törvényszék a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmából helytálló következtetést vont le arra, hogy a vádlottal együtt az ingatlannál megjelenő személyek, akik egyike a rongálási cselekményt megvalósította, úgy tudták, hogy a betonelemek a vádlott tulajdonát képezik. Továbbá az is megalapozott megállapítás, hogy a betonalap megsemmisítésével a sértetnek okozott kár – az ingatlanon fennálló tulajdoni hányadára figyelemmel – 72.100,- forint. Hangsúlyozandó, hogy a vádlott bűnösségének megállapítása nem a megalapozatlanság fentiek szerinti kiküszöbölésén alapult, a tényállás kiegészítésének elsődlegesen a bűncselekmény jogi minősítése körében az elkövetői alakzat szempontjából volt jelentősége, illetve a kár konkrét összegének meghatározása miatt volt indokolt; utóbbin alapult az ítéltáblának a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezése is. Az ítéltábla – egyetértve a fellebbeviteli főügyészégi átiratban kifejtettekkel – a joghatályos magánindítvány előterjesztésének tényére történt utalást a tényállásból átemeli a vádra vonatkozó adatokhoz.

[40] A járásbíró által megállapított, illetőleg a törvényszék által kiegészített tényállás megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathú és helytelen ténybeli következtetésektől mentes, így azt az ítéltábla is irányadónak tekintette a másodfokú ítélet felülbírálata során [Be. 619. § (1) bekezdés].

[41] Az ítéltábla egyetért a törvényszék jogi álláspontjával a tekintetben, hogy a közös tulajdonban álló dolog a további tulajdonostárs tulajdoni hányada erejéig idegen dolognak minősül, ezért annak megsemmisítése vagy megrongálása az elkövető saját tulajdoni hányadát meghaladó része tekintetében kimeríti a rongálás törvényi tényállását.

[42] A közös tulajdonban álló dologra elkövetett rongálási magatartás tényállászerűségére vonatkozóan csakugyan ellentétes irányú büntetőbírószági döntések születtek, mely körülmény sértheti a jogbiztonság követelményét is. A Győri Ítéltábla a ügyszámú1. számú határozatában akként foglalt állást, hogy nincs jogdogmatikai indok annak megkülönböztetésére, miszerint a lopás és a sikkasztás nem követhető el olyan osztatlan közös tulajdonban álló dologra, mely meghatározott részben az elkövető tulajdonát is képezi, a rongálás viszont igen. E bíróság érvelése szerint nem annak van jelentősége, hogy az adott vagyontárgy használhatósága megszűnik, illetőleg korlátozottá válik, avagy ténylegesen más uralmi helyzet alá kerül, hanem annak, hogy a törvényi tényállás szerinti elkövetési tárgy mindhárom nevezett bűncselekmény esetében az elkövetőre nézve diszpozíciószerűen megfogalmazottan idegen dolog. Továbbá az osztatlan tulajdon lényege éppen az, hogy a tulajdonostárs az adott vagyontárgy legkisebb alapegységének is résztulajdonosa a meghatározott tulajdoni hányad erejéig, mégpedig el nem különíthető módon, és ilyen módon nem határozható meg, nem jelölhető ki a vagyontárgy számára idegen része, illetőleg vonatkozásai, erre figyelemmel a rongálás lényegét alkotó magatartást sem lehet osztatlan közös tulajdonban álló dologra elkövetni.

[43] Az ítéltábla – szemben a fenti bírósági határozatban írt jogi érvekkel – a BH 2002.85. számon közzétett eseti döntésen alapuló, a Fővárosi Ítéltábla Bhar.197/2015. számú ügyben hozott bírósági határozatban is megjelenő ítélkezési gyakorlatot követi, amely szerint a rongálást illetően az osztatlan közös tulajdon a tulajdonostárs számára a mást megillető tulajdoni hányad mértékéig idegen. A közös tulajdon tárgyát képező ingó vagy ingatlan dologra elkövetett rongálási cselekmény tényállászerűségének megállapításánál – miként arra a fellebbviteli főügyészség helyesen hivatkozott – nincs jelentősége annak, hogy a használat megosztása megtörtént-e, ugyanis a használat szabályozása, annak módja és korlátai sem a tulajdonostársak továbbra is fennálló tulajdoni jogát és a tulajdoni hányadát egyáltalán nem érinti.

[44] Osztatlan közös tulajdon esetén csakugyan nem határozható meg, illetőleg határolható el konkrétan, hogy az egyes tulajdonostársak mely részek tulajdonosai, azonban az bizonyosan megállapítható, hogy egyik tulajdonostárs sem rendelkezhet szabadon a közös tulajdon tárgyát képező dologgal, nem dönthet annak megsemmisítéséről vagy megrongálásáról, ugyanis ezt nem teheti meg anélkül, hogy a magatartása ne érintse a másik tulajdonostárs tulajdoni hányadát. A közös tulajdonban lévő dolgot megsemmisítő vagy megrongáló tulajdonostárs nyilvánvalóan tisztában van azzal, hogy magatartása folytán a másik tulajdonos (is) kárt szenved el, márpedig, ha a cselekménye szándékos, célzatos, akkor az jogellenes és a rongálás bűncselekmény tekintetében tényállászerű is, mivel a más tulajdonát is képező dolog megsemmisítése vagy megrongálása a társadalomra veszélyes magatartásként értékelhető.

[45] Jelen ügyben a vádlott szándékosan, a konténernek a közös ingatlanra történő elhelyezésének megakadályozása érdekében a valós tulajdoni helyzet tekintetében tévedésben lévő személlyel a kizárólag a sértett által fizetett, az elkészítésük módja és az állagsérelem nélkül történő eltávolításuk kizártsága miatt az ingatlan alkotórészeivé vált (ennél fogva a vádlott és a sértett közös tulajdonába kerülő) betontalpakat szétörette, és ezzel azokat a sértett tulajdoni hányada tekintetében is megsemmisítette. E magatartás – a fentiekben kifejtettekre tekintettel – az ítéltábla szerint is tényállászerű, mivel az egyes betontalpaknak

a sértett tulajdoni hányadát meghaladó része a vádlott számára idegen dolognak minősült. Tehát a törvényszék az elsőfokú ítélet felülbírálata során a tényállás alapján okszerűen állapította meg a vádlott bűnösségét, és a bűncselekményt is törvényesen minősítette közvetett tettesként elkövetett rongálás vétségének [Btk. 371. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont].

[46] A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el [Btk. 79. §].

[47] A büntetést a Btk.-ban meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez [Btk. 80. § (1) bekezdés].

[48] A vádlott által megvalósított bűncselekményt a törvény két évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni.

[49] A törvényszék a büntetés kiszabása során helyesen értékelte enyhítő körülményként a vádlott büntetlen előéletét, az időmulást, a kárnak a szabálysértési értékhatárt nem sokkal meghaladó mértékét, míg a vádlott terhére súlyosító tényezőként a cselekménynek a közeli hozzátartozója sérelmére történt elkövetését. A vádlott javára kell értékelni a ténybeli beismerését és az életkorát is, amely a büntetlen előélet enyhítő hatását fokozza.

[50] A bűncselekmény tárgyi súlyára és a büntetéskiszabási körülményekre alapítottn a törvényszék okszerűen állapította meg, hogy a vádlott esetében a Btk. 79. §-ában meghatározott egyéni és általános prevenciós célok büntetés kiszabása nélkül is elérhetők.

[51] Az ítéltábla további enyhítésre látott okot, ezért a vádlottat a Btk. 64. § (1) bekezdése alapján – próbára bocsátás helyett – megrovásban részesítette. Úgy ítélte meg, hogy a vádlott terhére megállapított bűncselekmény, figyelemmel annak jellegére, elkövetési körülményeire és az okozott kár kisebb mértékére, olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy nem csak a legkisebb büntetés kiszabása, de még próbára bocsátás alkalmazása is szükségtelen. A legenyhébb intézkedés alkalmazását indokolta az a körülmény is, hogy a másodfokú ítélet kihirdetése óta közel egy év telt el, ez idő alatt sem indult újabb büntetőeljárás a vádlottal szemben, tehát az életvitele továbbra is rendezettnek tekinthető.

[52] A megrovással az ítéltábla a helytelenítését fejezi ki a jogellenes cselekmény miatt, és felszólítja a vádlottat, hogy a jövőben tartózkodjon bűncselekmény elkövetésétől [Btk. 64. § (2) bekezdés].

[53] A sértett a nyomozás során tanúként történt kihallgatásán bejelentett igényét a rongálással okozott 225.000,- forint kár megtérítésére, amelyre a Be. 355. § (1) bekezdése alapján törvényes lehetősége volt, és amely bejelentést a Be. 355. § (2) bekezdés szerint úgy

kell tekinteni, mintha a polgári jogi igényt az eljáró bíróságnál terjesztette volna elő. A sértett a büntetőeljárás alatt a polgári jogi igény érvényesítésének szándékától nem állt el [Be. 355. § (3) bekezdés], illetve a polgári jogi igényét nem vonta vissza [Be. 556. § (3) bekezdés]. Ezért a bűncselekménnyel okozott kár összegét megállapító törvényszéknek a kár mértékéig a Be. 571. § (2) bekezdése alapján érdemben el kellett volna bírálnia a sértett által előterjesztett polgári jogi igényt.

[54] A védelem felmentés céljából jelentett be fellebbezést, ugyanakkor a Be. 618. § (2) bekezdése alapján nem volt törvényes akadálya annak, hogy a harmadfokon eljáró ítéltábla hivatalból döntsön a sértett bejelentett, de el nem bírált polgári jogi igényéről.

[55] Ezért az ítéltábla a Be. 571. § (1) és (2) bekezdései alapján kötelezte a vádlottat, hogy fizesse meg a cselekményével a sértettnek okozott 72.100,- forint összegű kárt, továbbá az államnak külön felhívásra az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott összegű eljárási illetéket. A sértett, aki a nyomozás során a betontalpak elkészítésének teljes költsége alapján határozta meg a polgári jogi igénye összezszerúségét 225.000,- forintban (még a szakvélemény elkészülte előtt), nincs elzárva attól a lehetőségtől, hogy a 72.100,- forintot meghaladó – bűncselekménnyel okozott kárként nem minősülő – követelését polgári jogi úton érvényesítse a vádlottal szemben.

[56] Törvényesek a másodfokú ítéletnek a lefoglalt bűnjelekkel és a bűnügyi költség viselésével kapcsolatos rendelkezései is.

[57] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Be. 620 (1) bekezdése II. fordulata szerint nyilvános ülésen a fellebbezéssel támadott másodfokú ítéletet a Be. 624. § (1) bekezdése alapján – a vádlottal szemben alkalmazott intézkedés neme, illetőleg a sértett által előterjesztett polgári jogi igény elbírálása, ennek eredményeként a vádlottnak az okozott kár megfizetésére kötelezése tekintetében – megváltoztatta, egyebekben a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[58] A harmadfokon eljáró ítéltábla határozata elleni fellebbezés lehetőségét – a Be. 617. §-ra is tekintettel – a Be. 12. § (1)-(3) bekezdései, a Be. 579. § (1) bekezdése, valamint a Be. 615. § (1) bekezdése zárják ki, ugyanis a rendes jogorvoslati rendszer kétfokú, az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés korlátlan, a másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésnek kivételesen, a Be. 615. § (2) bekezdés a)-c) pontjaiban felsorolt esetekben van helye, míg a harmadfokú bíróság ügydöntő határozata a Be. 456. § (1) bekezdésében foglaltak miatt is már csak rendkívüli jogorvoslattal támadható.

Budapest, 2025. március 6.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k. a tanács elnöke, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. előadó bíró, Dr. Németh Nándor s.k. bíró

A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2024. március 21. napján kihirdetett 2.Bf.723/2023/6. számú ítélete – Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.200/2024/8. számú határozata folytán – 2025. március 6. napján jogerős.

Budapest, 2025. március 6.

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.

a tanács elnöke